

Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor Eksjö kommun

Antaget av kommunfullmäktige 2008-04-24 , §71

1. BAKGRUND OCH AVGRÄNSNING	3
1.1 <i>Lagen om skydd mot olyckor</i>	3
1.2 <i>Räddningstjänst</i>	4
1.3 <i>Nationella mål</i>	5
2 VISION	5
3 MÅL FÖR KOMMUNEN	6
3.1 <i>Övergripande säkerhetsmål</i>	6
3.2 <i>Effektmål</i>	6
3.3 <i>Prestationsmål</i>	6
4 POLICY, STRATEGI OCH ORGANISATION	7
4.1 <i>Ansvarsfördelning och ledning</i>	7
4.2 <i>Policy och strategi</i>	8
5 RISKER OCH RISKBILD	10
5.1 <i>Riskanalys</i>	10
6 FÖREBYGGANDE ARBETE	11
6.1 <i>Brandförebyggande: Kommunen som ägare och nyttjanderättsinnehavare.</i>	11
6.2 <i>Brandförebyggande: Tillsyn</i>	11
6.3 <i>Rengöring- och brandskyddskontroll</i>	11
6.3 <i>Brandförebyggande: Stödja den enskilde.</i>	12
6.4 <i>Brandförebyggande: Övrigt</i>	12
6.5 <i>Sim- och vattensäkerhet.</i>	12
6.6 <i>Riskhänsyn i fysisk planering – Miljöfrågor</i>	12
6.7 <i>Trafik</i>	12
7 OPERATIVA RESURSER	13
7.1 <i>Resurser</i>	13
7.2 <i>Kompetens</i>	13
7.3 <i>Beredskap</i>	13
7.4 <i>Insatsförmåga vid vanliga olyckor</i>	14
7.5 <i>Insatsförmåga vid stora olyckor</i>	15
7.6 <i>Insatsförmåga vid katastrofer</i>	15
7.7 <i>Insatsförmåga under höjd beredskap</i>	15
7.8 <i>Larmning</i>	16
7.9 <i>Undersökning av olycksförloppet</i>	16
8.0 STÖD TILL RÄDDNINGSSINSATSER	16
8.1 <i>Släckvatten</i>	16
8.2 <i>Byggnation och etableringar</i>	16
8.3 <i>Varning, information</i>	17
8.3.1 <i>Varning</i>	17
8.3.2 <i>Information</i>	17
9.0 FÖRKLARINGAR	18

1. Bakgrund och avgränsning

1.1 Lagen om skydd mot olyckor

Lagen om skydd mot olyckor (2003:778), i det följande förkortad LSO infördes första januari 2004. I LSO ställs tydliga krav på den enskilde och dennes ansvar att skydda sig mot olyckor. Med den enskilde avses privatpersoner, företag och organisationer.

Kommunen har tillsynsansvar över att lagen efterlevs. Lagen innebär att kommunen å ena sidan är myndighet med tillsynsansvar över lagens efterlevnad och å andra sidan är verksamhetsutövare och fastighetsägare. Ansvaret för tillsyn respektive drift har därför skilts åt på politisk nivå och i verksamhetsorganisationen.

I LSO sätts fokus på den enskilde, planering av åtgärder såväl före, som under och efter olyckan, flexibilitet i lokala lösningar och målstyrning. I lagen anges också övergripande nationella mål.

Kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för verksamheten enligt lagen skall se till att verksamheten samordnas. De skall också samarbeta med andra som berörs. Avseende kommunernas ansvar sägs att kommunerna skall främja säkerheten för dem som vistas i kommunen. I det sammanhanget skall kommunen se till att åtgärder vidtas så att bränder och skador till följd av bränder förebyggs.

Kommunen skall också *vara verksam mot andra olyckor än bränder*. Detta skall dock inte innebära någon inskränkning i det ansvar som någon annan har.

I dag hanteras redan många av de frågor som lagen omfattar på olika håll i kommunens verksamhet. Räddningstjänstens verksamhet utgår till stora delar från gamla räddningstjänstlagen.

Enligt lagen ska handlingsprogram upprättas, dels ett för den förebyggande verksamheten (3 kap 3 §), dels ett för den operativa räddningstjänsten (3 kap 8 §). I båda fallen skall anges kommunens mål, de risker för olyckor som finns i kommunen och hur verksamheten är ordnad. För den operativa räddningstjänsten ska även anges kommunens förmåga och resurser.

Handlingsprogram skall antas av kommunfullmäktige för varje ny mandatperiod.

Handlingsprogrammet skall ses som kärnan i det systematiska säkerhetsarbetet som kommunen arbetar med.

LSO anger att handlingsprogrammet i sitt minimum skall omfatta sådana olyckor som kan föranleda räddningsinsats, dvs. ingripande med stöd av räddningstjänstbegreppet i lagstiftningen. Detta gäller såväl de operativa som förebyggande uppgifterna. Det finns dock inget som hindrar att ett större grepp tas om hela olycksspektret.

Den grovanalys som genomfördes inför det förra handlingsprogrammet gjordes i ett brett perspektiv och omfattade såväl förhållanden som berörde kommunens inre säkerhet, extraordinära händelser som räddningstjänst.

Mål och åtgärder i detta handlingsprogram omfattar förebyggande åtgärder och räddningstjänst.

Mål och åtgärder för kommunens inre säkerhet och extraordinära händelser behandlas i andra dokument.

1.2 Räddningstjänst

Med räddningstjänst avses, enligt 1 kap § 2 och 4 kap.1-6 § §, de räddningsinsatser som staten eller kommunerna ska svara för vid olyckshändelser och överhängande fara för olyckshändelser. Räddningsinsatserna utförs för att hindra och begränsa skador på människor eller egendom eller i miljön, och där det är påkallat att samhället träder in med hjälp.

Behovet att samhället stöder med räddningstjänståtgärder definieras av följande kriterier:

- Behovet av ett snabbt ingripande.
- Det hotade intressets vikt.
- Kostnaderna för insatsen.
- Omständigheterna i övrigt.

Lagen om skydd mot olyckor fastställer följande som statlig räddningstjänst.

- Fjällräddningstjänst.
- Sjöräddningstjänst.
- Flygräddningstjänst.
- Efterforskning av försvunna personer i andra fall.
- Miljöräddningstjänst till sjöss
- Räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen och sanering efter sådana utsläpp från en kärnteknisk anläggning.

Övrig räddningstjänst är ett kommunalt ansvar.

Begreppet "Räddningstjänsten" används även som ett organisationsbegrepp. I Eksjö kommun handhas **uppgiften** räddningstjänst av **organisationen** räddningstjänsten. Kommunen kan bestämma att organisationen räddningstjänsten även ska handha andra uppgifter än räddningstjänst, dock får man inte ha driftansvar för sådan verksamhet som man har tillsyn över.

1.3 Nationella mål

I lagstiftningen finns två paragrafer som skall tolkas som nationella mål:

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

2 § Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

2 Vision

Det ska vara tryggt och säkert att bo och vistas i Eksjö kommun.

3 Mål för kommunen

3.1 Övergripande säkerhetsmål

I hela kommunen skall upprätthållas ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor för människors hälsa och för egendom och miljö. Olyckor och olycksriskerna ska minskas fortlöpande.

3.2 Effektmål

Förebyggande verksamhet

*De förebyggande åtgärderna skall ha en sådan omfattning och inriktning att det sker en **successiv minskning** av olyckor och olycksrisker i kommunen.*

Kommunens insatser för utbildning och information skall medverka till

- **ökad medvetenhet** om vikten av förebyggande åtgärder och säkerhetstänkande såväl hos enskilda som hos det allmänna,*
- att **förebyggande åtgärder vidtas, samt***
- att förmågan till att själv vidta skadebegränsande åtgärder ökar såväl hos enskilda som hos det allmänna.*

Operativ räddningstjänst

Räddningstjänsten skall ha tillfredsställande förmåga att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö inom hela kommunen.

Kommunen skall ha förmåga att självständigt göra insatser för ”vanliga olyckor” samt för att göra en första räddningsinsats vid stora eller komplicerade olyckor. För sådana olyckor skall finnas förberedd samverkan med andra kommuner och aktörer.

3.3 Prestationsmål

Förebyggande verksamhet

- Kommunen skall verka för att ökad användning av brandvarnare. Målet är att varje bostad skall ha minst en brandvarnare.

- Kommunen skall arbeta med förebyggande åtgärder för skydd mot andra olyckor än bränder. I det arbetet skall följande prioriteras:
  - åtgärder för att reducera fallolyckor bland äldre, ansv sociala sektorn.
  - åtgärder för säkrare skolväg, ansvar samhällsbyggnadssektorn.
  - åtgärder för ökad användning av cykelhjälm, särskilt bland barn, ansvar barn och ungdomssektorn.
  - åtgärder för att alla barn kan simma 200 meter innan de slutar grundskolan, ansvar barn och ungdomssektorn.
  - öka kunskapen för att kunna göra insatser vid brandtillbud, ansvar räddningstjänsten.

Operativ räddningstjänst

På objekt där behovet av en snabb räddningsinsats i samband med brand är extra stort, bör inte insatstiden överstiga 10 minuter.

Samtliga kommuninvånare ska kunna få någon form av hjälp från räddningstjänsten inom 20 minuter

Samtliga kommuninnevånare skall kunna få hjälp vid mer komplicerade insatser inom 30 minuter.

Vid större olyckor ska förstainsats i kombination med styrkeuppbyggnad, bestående av egna eller samverkandes resurser, kunna ske i sådan takt att accelererande olycksförlopp kan brytas.

Vid pågående långvarig räddningsinsats ska beredskap för andra larm inom respektive brandstyrkas släckområde finnas i skäligen omfattning.

Räddningsinsatserna ska utföras med god kvalitet.

4 Policy, strategi och organisation

4.1 Ansvarsfördelning och ledning

Politisk nivå

Enligt LSO skall **kommunfullmäktige** besluta om handlingsprogram för varje mandatperiod (3 kap 3 och 8 § §).

Kommunens uppgifter i lagen skall fullgöras av en eller flera nämnder. I Eksjö kommun gäller följande ansvarsfördelning.

Kommunstyrelsen ansvarar för

- förebyggande verksamhet (3 kap 1 – 4 § §),
- kommunens organisation för räddningsinsatser (3 kap 7, 8 § §),
- avtal med andra kommuner (3 kap 12 §),
- personal i organisationen för räddningstjänst – anställningsmyndighet (3 kap 14, 15 § §)
- räddningstjänst under höjd beredskap (8 kap).

Vissa beslut inom kommunstyrelsens ansvarsområde kan delegeras till dess samhällsbyggnadsutskott..

Vid omfattande kriser eller så omfattande olyckor att de kan betraktas som en extraordinär händelse kan krisledningsnämnden överta hela eller delar av verksamheten från övriga kommunala nämnder och utskott. Kommunfullmäktige har beslutat att i Eksjö kommun skall kommunstyrelsens ledningsutskott fungera som krisledningsnämnd.

Tillstånds- och myndighetsnämnden ansvarar för

- tillsyn över efterlevnaden av lagen (5 kap),
- brandskyddskontroll enligt lagen, 3 kap 4 § tredje st.

Förvaltningsnivå

Organisationen räddningstjänsten ingår som en avdelning i samhällsbyggnadssektorn och leds av räddningschefen. Denne svarar för beredning av ärenden till kommunstyrelsen (samhällsbyggnadsutskottet) och tillstånds- och myndighetsnämnden. Räddningschefen är vidare chef för personalen inom Räddningstjänsten samt fullgör ledningsuppgifter enligt LSO (3 kap 16 §).

För att samordna det förebyggande arbetet inom kommunkoncernen, öka riskmedvetandet och se till att säkerhetstänkandet blir en naturlig del i verksamheternas arbete finns en särskild **säkerhetsgrupp** bildad inom kommunen. I säkerhetsgruppen ingår företrädare för kommunens verksamheter och bolag.

Säkerhetsgruppens arbetsområde avser såväl förebyggande arbete enligt LSO, kommunens inre skydd och säkerhet som extraordinära händelser. Säkerhetsgruppen administreras av räddningstjänsten.

Placerad på räddningstjänsten finns en särskild tjänst med ansvar för samordningen av kommunens förebyggande arbete enligt LSO, kommunens arbete med inre skydd och säkerhet, extraordinära händelser samt planering för kriser och höjd beredskap (beredskaps- och säkerhetssamordnare). Beredskaps- och säkerhetssamordnaren har också till uppgift att leda kommunens säkerhetsgrupp.

Utöver detta skall varje organisatorisk enhet i kommunen medverka i det förebyggande arbetet för att minska olyckor och olycksrisker inom sin verksamhet.

4.2 Policy och strategi

Kommunens totala säkerhetsarbete består av

- förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt LSO,
- inre skydd och säkerhet,
- planering för extraordinära händelser och höjd beredskap,
- krishantering.

För att säkerhetsarbetet skall fungera måste utbildnings- och övningsverksamhet genomföras i erforderlig omfattning.

Säkerhetsarbete skall bedrivas integrerat i Eksjö kommun. Olika aktörers roller kan kortfattat anges enligt följande.

- **Kommunfullmäktige beslutar om**
  - handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor,
  - krisledningsplan och risk och sårbarhetsanalyser enligt lagen om extraordinära händelser,
  - säkerhetspolicy för kommunen,
  - planer enligt övrig berörd lagstiftning
  - organisation och resurser för det totala säkerhetsarbetet.

- **Kommunstyrelsen svarar för**
  - att beredskapsförberedelser enligt lagen om civilt försvar vidtas,
  - att erforderliga planer upprättas,
  - förberedelser för ledning och samverkan under extraordinära händelser vidtas,
  - samordning av information vid större olyckor som föranleder räddningsinsatser, samt
  - att erforderlig uppföljning och utvärdering genomförs.

- **Krisledningsnämnden svarar för**
  - samordningen av kommunens arbete vid extraordinära händelser.

- **Räddningstjänsten (räddningschefen) svarar för**
  - att räddningstjänstens förebyggande arbete och räddningstjänst genomförs med den inriktning som framgår av beslutade handlingsprogram,
  - ledning av den operativa räddningstjänsten (3 kap 16 §),
  - samordning av utbildning och övning,
  - att riskanalys för olyckor som kan leda till räddningsinsatser hålls aktuell, samt
  - samordning av kommunens totala säkerhetsarbete.

- **Kommunens verksamheter och bolag svarar för**
  - att arbetet med att förebygga olyckor och olycksrisker genomförs i den egna verksamheten i enlighet med beslutat handlingsprogram,
  - att kommunens säkerhetspolicy tillämpas i den egna verksamheten,
  - medverkan i arbete med risk- och sårbarhetsanalyser,
  - medverkan i utbildning och övning.

5 Risker och riskbild

5.1 Riskanalys

Räddningstjänstens riskanalys över riskerna i Eksjö kommun är reviderad hösten 2004, samt genomgången hösten 2007.

Av riskanalysen kan ett antal slutsatser dras. Dessa kan sammanfattas i följande resonemang.

- I Eksjö kommun inträffar flest bränder inom vårdanläggningar och privatbostäder – villor,
- Största risken att förolyckas är genom olyckor i trafiken,
- De största riskerna för egendomsskador är bränder i produktionsanläggningar,
- Kommunen saknar större fasta riskkällor avseende miljöskador men genom transportolyckor kan t.ex. kommunens dricksvattentäkter hotas.
- Risk för naturolyckor (översvämningar) finns utmed de olika vattendragen i kommunen.

Exempel på vanliga olyckor:

Mindre trafikolyckor
Lägenhetsbrand
Drunkningstillbud
Mindre utsläpp

Exempel på stora olyckor är:

Bränder i trähuskvarter
Bränder i produktionsanläggningar
Skogsbränder
Kemiska olyckor
Miljöolyckor
Trafikolyckor med bussar eller flera fordon
Snöoväder
Översvämningar

Exempel på olyckor med katastrofala följder är:

Bränder i allmänna byggnader med tiotals döda
Kemikalieolycka med tiotals döda
Terroråd
Kärnkraftsolyckor

6 Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet mot olyckor som kan leda till en räddningsinsats bedrivs enligt olika lagstiftningar och uppdrag. Räddningstjänsten arbetar förebyggande inom lagen om skydd mot olyckor främst avseende brandförebyggande men även förebyggande mot andra typer av olyckor med hänvisning till annan lagstiftning.

Kommunens säkerhetsgrupp har som uppgift att utarbeta övergripande riktlinjer för förebyggandearbetet inom kommunkoncernen, i första hand vad avser kommunens inre skydd och säkerhet samt extraordinära händelser. Det löpande arbetet finns i linjeorganisationen.

6.1 Brandförebyggande: Kommunen som ägare och nyttjanderättsinnehavare.

Skyldigheten enligt LSO att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete där nivån på ett skäligen brandskydd efterlevs.

6.2 Brandförebyggande: Tillsyn

Tillsyn bedrivs av räddningstjänsten enligt av tillstånds- och myndighetsnämnden årligen beslutad tillsynsplan. Exempel på verksamheter som kan bli föremål för tillsyn är:

- samlingslokaler,
- vårdanläggningar,
- hotell,
- skolor samt,
- andra anläggningar med risk för omfattande skador på människor, egendom eller miljön.

Register över tillsynsobjekten förs hos räddningstjänsten.

6.3 Rengöring- och brandskyddskontroll

Rengörings (sotnings-) verksamheten bedrivs på entreprenad inom Eksjö kommun av Landy vent international (Svenska sot).

Brandskyddskontroll utförs på entreprenad och efter delegation från tillstånds- och myndighetsnämnden av GÖSAB.

Rengöring och brandskyddskontroll sker i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter. Frister för rengöring finns antagna av kommunen.

Riktlinjer för hantering av ansökningar om egenstötning finns antagna av kommunstyrelsen.

6.3 Brandförebyggande: Stödja den enskilde.

Utbildning av enskilda, företag och organisationer bedrivs av räddningstjänsten i samarbete med Jönköpings läns brandskyddsförening. Samtliga 6-åringar, första- och andraklassare samt femteklassare nås årligen av brandskyddsinformation. Totalt utbildas i storleksordningen 1.400 personer årligen i brandskydd inom kommunen.

6.4 Brandförebyggande: Övrigt

Tillstånd och tillsyn enligt Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor utförs på delegation från tillstånds- och myndighetsnämnden av räddningstjänsten.

Frågor om brandskydd vid ny- och ombyggnation tas upp vid bygg- och mätavdelningens byggsamråd enligt plan- och bygglagen (1987:10).

Räddningstjänsten bevakar skydd mot olyckor i remisser från polismyndigheten och länsstyrelsen.

Farliga verksamheter enligt LSO 2 kap 4 § fastställs av Länsstyrelsen, register över dessa förs hos Räddningstjänsten.

6.5 Sim- och vattensäkerhet.

Simkunnighet är den viktigaste faktorn för en god vattensäkerhet. Ansvaret för att barn i kommunen ges en bra simkunnighet vilar på barn- och ungdomssektorn .

6.6 Riskhänsyn i fysisk planering – Miljöfrågor

Räddningstjänsten bevakar riskhänsyn och miljöfrågor i samarbete med planeringsavdelningen.

6.7 Trafik

Ansvaret för trafiksäkerhetsfrågor åvilar samhällsbyggnadssektorn samt , tillstånds- och myndighetsnämnden. Vidare bedrivs information och projektering av gator och vägnät enligt en trafiksäkerhetspolicy.

Trafiksäkerhetsansvaret på det statliga vägnätet återfinns hos Vägverket. Kommunen samverkar med Vägverket, Landstinget, Polismyndigheten samt NTF i trafiksäkerhetsfrågor.

Staten reglerar transport av farligt gods och samverkar med kommunen genom riskhänsyn i fysisk planering att förebygga allvarliga konsekvenser på miljön till följd av olyckor i samband med transport av farligt gods.

7 Operativa resurser

7.1 Resurser

Kommunens resurser för räddningsinstanser består i första hand av räddningsenheter i Eksjö, Hjärtevad samt Mariannelund. Om behov uppstår eller så behövs skall hela den kommunala organisationen inklusive de kommunala bolagen kunna medverka i räddningsinsatser.

Personalen i räddningsenheterna är i huvudsak deltidsanställda, i Eksjö finns dagtidsarbetande heltidspersonal.

7.2 Kompetens

Den personal som är anställd inom räddningstjänsten skall lägst ha den kompetens som följer enligt nedan.

- Räddningschef skall ha utbildning som brandingenjör med behörighet att tjänstgöra som räddningsledare.
- Stf. Räddningschef och personal som tjänstgör som insatsledare skall ha räddningsverkets utbildning i "räddningsledning B" samt "tillsyn och olycksförebyggande verksamhet B" eller tidigare brandmästarexamen.
- Personal som skall göra tillsyn skall ha räddningsverkets utbildning i "tillsyn och olycksförebyggande verksamhet B" eller tidigare brandmästarexamen.
- Brandförmän skall ha räddningsverkets utbildning "räddningsledning A" eller tidigare brandförmänsexamen deltid.
- Brandmän skall ha räddningsverkets utbildning "räddningsinsats" eller motsvarande tidigare utbildning.

7.3 Beredskap

Räddningstjänstens beredskap.

Station	Styrka	Anspänningstid
Eksjö	1 Insatsledare 1 Styrkeledare + 7 BmD	1,5 min *1 5 min
Hjärtevad	1 Styrkeledare + 4 BmD	8 min *2
Mariannelund	1 Styrkeledare + 4 BmD	6 min *3

*1 Insatsledare skall vara anträffbar via kommunikationsmedel och alltid kunna svara och träda i tjänst med eget fordon inom given anspänningstid. Insatsledare skall vara så bosatt att han når hela Eksjö tätort vid larm inom 10 min.

*2 Styrkeledare i Hjärtevad disponerar eget fordon och kan direkt bege sig från uppehållsplats till olycksplats, s.k. Första Insats Person (FIP-enhet).

*3 Styrkeledare i Mariannelund disponerar eget fordon och kan direkt bege sig från uppehållsplats till olycksplats, s.k. Första Insats Person (FIP-enhet).

7.4 Insatsförmåga vid vanliga olyckor

Eksjö kommuns organisation för räddningsinsatser är dimensionerad för att klara två samtidigt räddningsinsatser mot vanliga olyckor, samt för att kunna påbörja insats vid omfattande olyckor.

Inom Jönköpings län samt Ydre kommun finns en väl utbyggd samverkan, Räddsam F, mellan kommunernas räddningstjänster. Räddsam F omfattar såväl avtal om ledningsresurser, räddningsresurser som avtal om insats från närmaste räddningsstyrka oavsett kommungräns.

Inriktningen av insatsförmågan skall vara ett snabbt ingripande i syfte att begränsa olyckan i den tidiga delen av olycksförloppet och samtidigt skicka enheter för att klara olyckan i senare och mer omfattande skeden. Den mängd resurser som bedöms åtgå vid varje olyckstyp uttrycks i larmplanenivåer och består av en eller flera taktiska enheter.

För snabb insats och för att snabbt kunna bryta ett olycksförlopp finns FIP-enheter vid brandstationerna i Mariannelund och Hjaltevad. En FIP-enhet består av en person i eget fordon försedd med lätt släckutrustning och sjukvårdsutrustning. Vanligtvis bemannas FIP-enheten av styrkeledaren vid de aktuella stationerna.

FIP-enheten styrka är att genom sin snabbhet försöka begränsa skadeutvecklingen eller mildra konsekvenserna av en skada i avvaktan på att huvudstyrkan kommer på plats.

Exempel på taktiska enheter är:

FIP-enhet
Räddningsenhet
Vattenenhet
Höjdenhet
Ledningsenhet
Specialenheter

Ledning av räddningsinsatser sker i samverkan inom Räddsam F. Detta säkerställer att det finns resurser för att leda i olika nivåer och bygga upp staber till stöd för räddningsledaren.

I räddningscentralen vid brandstationen i Eksjö finns möjlighet att etablera en bakre operativ stab vid räddningsinsatser inom kommunen.

På JILL (Jönköpings läns Integrerade Larm och Ledning) belägen på SOS-centralen i Jönköping finns möjlighet att etablera en strategisk stab för hela eller delar av länet.

7.5 Insatsförmåga vid stora olyckor

Eksjö kommun kan drabbas av ett antal stora olyckor. Dessa inträffar sällan men de kan innebära stora eller mycket stora konsekvenser för de som bor, vistas eller verkar i kommunen.

Dessa olyckor kräver stor förmåga till samverkan och ledning av räddningsinsatser. De belastar också kommunen i sin helhet och kräver samverkan med många myndigheter och organisationer.

Utöver grundförmågan att hantera vanliga olyckor, skall i Eksjö kommun finnas en samlad förmåga för att påbörja en etablering av ledning och stöd till ledning samt räddningsresurser för att klara stora olyckor.

Denna förmåga skall successivt öka från första insats till en omfattande insats där genom samverkan inom Räddsam F över 100 räddningspersonal kan vara insatta inom två timmar.

Samtidigt med en omfattande insats skall en lägsta beredskap upprätthållas för ytterligare larm i de kommuner som bidrar med räddningsresurser.

7.6 Insatsförmåga vid katastrofer

Olyckor med katastrofala följder inträffar mycket sällan men har så stora konsekvenser att samhället ändå måste ha en viss förmåga att klara främst livräddning vid katastrofer.

Dessa olyckor karaktäriseras av att samhällets resurser initialt inte räcker till för hjälpinsatser i normal omfattning, utan arbetet inriktas på livräddning och att säkerställa samhällsviktig verksamhet.

Vid denna typ av olyckor krävs stora räddningsresurser från hela Sverige och även hjälp från utlandet kan vara aktuellt. Dessa enheter måste kunna anvisas delområden som de får ansvara för. Samhällets förberedelser för räddningstjänst under höjd beredskap utgör grunden för planering av katastrofer i fredstid.

7.7 Insatsförmåga under höjd beredskap

Räddningstjänsten skall ha förmåga till räddningsinsats under höjd beredskap. Denna förmåga skall uppnås efter en återtagningsperiod på för närvarande 10 år. Efter denna period skall kommunen ha en förmåga till räddningsinsats vid två typskador inom kommunen.

7.8 Larmning

Utalarmering av räddningstjänsten utförs enligt avtal av SOS Alarm i Jönköping. Efter mottagning av inkommande 112-samtal eller automatiska larm så larmar SOS-operatören de enheter som följer av de aktuella larmplanerna.

Vid störningar i teletrafiken finns möjligheter att komma i kontakt med SOS Alarm via larmskåp på respektive brandstation.

7.9 Undersökning av olycksförloppet

Olycksförloppsutredningarna skall vara ett underlag för såväl planeringen av kommunens förebyggande arbete som för planeringen av räddningsinsatser. I stort kan utredningarna delas in i tre huvudbeståndsdelar: orsaksutredning, förloppsutredning och insatsutvärdering.

Utredningar sker enligt fastställd rutin i tre nivåer beroende på hur allvarlig olyckan varit. Resultaten av utredningarna kommuniceras som statistik och i vissa fall som rapporter. Räddningstjänsten är ansvarig förvaltning och skall i samverkan med andra aktörer bedriva utredningsverksamheten.

8.0 Stöd till räddningsinsatser

8.1 Släckvatten

För att tillse att släckvatten finns i erforderlig omfattning inom kommunens tätorter skall Eksjö Energi ansvara för att brandpostsystem och pumpplatser finns tillgängliga enligt räddningstjänstens anvisningar.

På landsbygden finns branddammar som komplement till räddningstjänstens tankbilar. Ansvar för att dessa sköts åvilar samhällsbyggnadssektorn, planeringsavdelningen.

8.2 Byggnation och etableringar

Räddningstjänstens insatsförmåga utgör sedan många år tillbaka förutsättningar för beviljade bygglov. Detta innebär att insatsförmågan inte kan ändras utan att analysera konsekvenserna för befintlig bebyggelse. Exempel på sådana förutsättningar är utrymning från byggnader över en våning, avstånd mellan småhus, tillgång till brandvatten och storlek på brandceller inom industrin.

Vid etablering av nya verksamheter och vid beviljande av nya bygglov hänsyn tas till kravet på förmåga till att upprätthålla ett tillfredsställande skydd enligt LSO.

8.3 Varning, information

Allmänheten kan snabbt behöva varnas och informeras vid olika olyckor.

Exempel på sådana olyckor är:

- utsläpp av giftiga eller brännbara kondenserade gaser
- spridning av giftiga gaser från bränder
- utsläpp av radioaktiva ämnen
- dammbrott och översvämningar
- ras och skred
- skogsbränder

8.3.1 Varning

Signalen ”Viktigt meddelande” skall med hjälp av systemet för utomhusvarning kunna ges inom Eksjö tätort

Räddningsledare skall omedelbart kunna utlösa signalen från SOS Alarm samt från RC (räddningscentralen på brandstationen i Eksjö). Räddningstjänsten skall svara för drift och underhåll av varningssystemet.

Mobil högtalarutrustning skall finnas för att ge talade besked inom begränsade områden.

Information om signalen

Information om signalen ”Viktigt meddelande” skall finnas i telefonkatalogen och på kommunens hemsida. Vidare skall information ges genom räddningstjänstens försorg i samband med studiebesök, informationsträffar och utbildningar.

8.3.2 Information

Information till allmänheten i samband med räddningstjänst skall finnas planerad i särskilt upprättad informationsplan. Information kan ges via radio och TV.

Räddningsledaren har genom avtal rätt att begära sändning av varningsmeddelande och informationsmeddelande i de vanligaste etermedierna.

9.0 Förklaringar

Risikanalys	Inventering samt bedömning av risker.
Förebyggande	Åtgärder som syftar till att förhindra eller i förväg begränsa konsekvenser av möjliga olyckor.
Taktisk enhet	Avser kombinationen fordon, bemanning, materiel och kompetens.
Anspänningstid	Tiden mellan det att räddningstjänsten får larm och till dess att räddningsstyrkorna lämnar brandstationen på väg mot olycksplatsen.
Insattid	Tiden mellan det att räddningstjänsten får larm och till dess att räddningsstyrkorna är på plats på olycksplatsen.
Räddsam F	Ett samverkansforum för räddningstjänst baserat på civilrättsliga avtal mellan länets kommuner inklusive Ydre kommun i E-län.
Typskada	Den skada som uppstår om en 250 kg minbomb exploderar i ett flerbostadshus.
Återtagsperiod	Tidsbegränsad period då man bygger upp en förmåga som man inte har idag. I detta fall en bestämd förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap.